



Ystadegau Blynyddol y Gweithlu Addysg yng Nghymru 2025

Adran 4: Sector addysg oedolion



Adran 4: Sector addysg oedolion 2

1. Ymarferwyr addysg oedolion 3

- 1.1 Nifer a gofrestrwyd 3
- 1.2 Rhywedd..... 3
- 1.3 Oedran..... 3
- 1.4 Grŵp ethnig..... 4
- 1.5 Hunaniaeth genedlaethol..... 4
- 1.6 Anabledd 4
- 1.7 Cyflogaeth 5
- 1.8 Y gallu i siarad Cymraeg..... 6
- 1.9 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg 6
- 1.10 Lefel cymhwyster uchaf..... 7

Adran 4: Sector addysg oedolion

Ymarferwyr addysg oedolion

Mae rheoliadau'n amodi y dylai darparwyr addysg oedolion yn y gymuned sicrhau bod ymarferwyr sy'n darparu addysg mewn, neu ar gyfer, darparwr addysg oedolion yn y gymuned, gofrestru gyda CGA cyn iddynt ddechrau gweithio.

Mewn deddfwriaeth, ystyr darparwr addysg oedolion yn y gymuned yw darparwr (heblaw ysgol, sefydliad addysg bellach neu sefydliad addysg uwch) addysg bellach a hyfforddiant i oedolion sydd wedi'i leoli yn y gymuned ac sy'n cael ei ariannu neu, fel arall, ei ddarparu gan awdurdod lleol, MEDR y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil, neu Weinidogion Cymru. Mewn deddfwriaeth, ystyr ymarferydd addysg oedolion yw:

1. unigolyn sy'n darparu addysg bellach a hyfforddiant i oedolion (pobl 18 oed a hŷn) ar gyfer, neu ar ran, darparwr addysg oedolion yn y gymuned ac sy'n meddu ar o leiaf un o'r cymwysterau a ddangosir yn Atodiad A, neu sydd â chymhwyster a ddyfarnwyd y tu allan i'r Deyrnas Unedig nad yw'n sylweddol wahanol, ym marn Gweinidogion Cymru, i'r cymwysterau a restrir yn yr Atodlen ar ein gwefan ni ([Atodiad A](#)).
2. unigolyn sy'n darparu addysg bellach a hyfforddiant i oedolion (pobl 18 oed a hŷn) ar gyfer, neu ar ran, darparwr addysg oedolion yn y gymuned ac sy'n gweithio tuag at gymhwyster. Gall weithio fel ymarferydd oedolion am gyfnod nad yw'n hwy na:
 - a. thair blynedd o'r dyddiad pan ddechreuodd weithio tuag at y cymhwyster ac yntau mewn cyflogaeth amser llawn, neu
 - b. bum mlynedd o'r dyddiad pan ddechreuodd weithio tuag at y cymhwyster ac yntau mewn cyflogaeth ran-amser

Os nad yw'r ymarferydd yn cyflawni'r cymhwyster gofynnol o fewn yr amserlen hon, ni fydd yn gymwys mwyach i gofrestru gyda CGA fel ymarferydd addysg oedolion.

Mae ymarferwyr addysg oedolion, sydd ag un o'r cymwysterau a restrir ar gyfer athrawon addysg bellach ([Atodlen 6 i Reoliadau 2015](#)), yn gymwys i gofrestru yng nghategori'r ymarferydd addysg oedolion.

Nid yw'n ofynnol i wirfoddolwyr, na phobl sy'n darparu hyfforddiant yn gysylltiedig â phroffesiwn a hynny ar sail dros dro neu'n achlysurol, ac sy'n meddu ar y cymwysterau neu'r profiad angenrheidiol i ymarfer yn y proffesiwn hwnnw, gofrestru gyda CGA.

1. Ymarferwyr addysg oedolion

1.1 Nifer a gofrestrwyd

Tabl 1.1: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru.

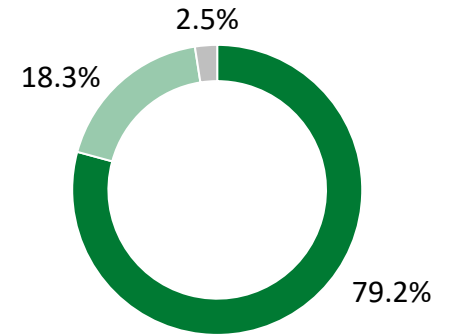
	2025
Nifer yr ymarferwyr dysgu oedolion	284

Ffigurau Mawrth 2025 – 237 wedi'u cofrestru fel ymarferwyr addysg oedolion yn unig, 47 mewn categorïau lluosol. O'r cofrestreion lluosol, mae 34 wedi'u cofrestru mewn 2 gategori, 8 wedi'u cofrestru mewn 3 chategori, a mae 5 wedi'u cofrestru mewn 4 categori.

1.2 Rhywedd

Tabl 1.2: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl rhywedd.

	2025	
	Nifer	%
Benyw	225	79.2
Gyryw	52	18.3
Heb ei nodi	7	2.5
Cyfanswm	284	100



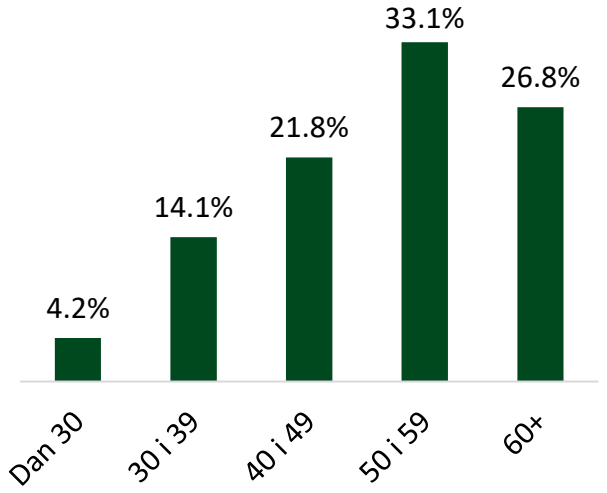
■ Benyw ■ Gwryw ■ Heb ei nodi

Siart 1: Rhywedd ymarferwyr addysg oedolion yn 2025.

1.3 Oedran

Tabl 1.3: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl oedran.

	2025	
	Nifer	%
Dan 25	2	0.7
25 i 29	10	3.5
30 i 34	18	6.3
35 i 39	22	7.7
40 i 44	28	9.9
45 i 49	34	12.0
50 i 54	46	16.2
55 i 59	48	16.9
60 i 64	43	15.1
65+	33	11.6
Cyfanswm	284	100



Siart 2: Oedran ymarferwyr addysg oedolion yn 2025.

1.4 Grŵp ethnig

Tabl 1.4: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl grŵp ethnig.

	2025	
	Nifer	%
Gwyn	166	58.5
Cymysg neu nifer o grwpiau ethnig	1	0.4
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	0	0.0
Du, Affricanaidd, Caribïaidd neu Du Prydeinig	0	0.0
Grŵp ethnig arall	2	0.7
Ddim eisiau cofnodi grŵp ethnig	5	1.8
Anhysbys	110	38.7
Cyfanswm	284	100

Darperir y data uchod ar ffurf agrededig i osgoi datgelu pwy yw cofrestreion. Gellir dod o hyd i opsiynau'r grwpiau ethnig fel y'u nodir ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg gan ddefnyddio [gwefan swyddogaeth dadansoddi'r Llywodraeth](#). Gellir gweld y grwpiau ethnig sy'n creu'r ffurf agrededig uchod yno.

1.5 Hunaniaeth genedlaethol

Tabl 1.5: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl hunaniath genedlaethol.

	2025	
	Nifer	%
Cymreig	106	37.3
Prydeinig	56	19.7
Seisnig	7	2.5
Albanaidd, Gwyddelig neu Wyddelig o Ogledd Iwerddon	1	0.4
Arall	5	1.8
Ddim eisiau cofnodi hunaniaeth genedlaethol	0	0.0
Anhysbys	109	38.4
Cyfanswm	284	100

1.6 Anabledd

Tabl 1.6: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru sydd wedi gwneud datganiad ynglyn â'u hanabledd.

	2025	
	Nifer	%
Ydynt	18	6.3
Nac ydynt	266	93.7
Cyfanswm	284	100

At ddibenion y cyhoeddiad hwn, ystyrir bod gan unigolyn anabledd os oes ganddynt salwch, cyflwr, neu nam hirdymor, hunangofnodedig, sy'n peri anhawster i weithgareddau dydd i ddydd. Mae'r diffiniad hwn yn gyson â [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a'r [diffiniad sydd wedi'i gysoni gan Wasanaeth Ystadegol y Llywodraeth \(GSS\)](#).

1.7 Cyflogaeth

Tabl 1.7: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl cyflogaeth.

	2025	
	Nifer	%
Blaenau Gwent	0	0.0
Pen-y-bont ar Ogwr	9	3.2
Caerffili	43	15.1
Caerdydd	16	5.6
Sir Gaerfyrddin	17	6.0
Ceredigion	11	3.9
Conwy	1	0.4
Sir Ddinbych	0	0.0
Sir Fflint	2	0.7
Gwyned	0	0.0
Ynys Mon	0	0.0
Merthyr Tudful	3	1.1
Sir Fynwy	15	5.3
Castell-nedd Port Talbot	21	7.4
Casnewydd	17	6.0
Sir Benfro	29	10.2
Powys	0	0.0
Rhondda Cynon Taf	20	7.0
Abertawe	1	0.4
Torfaen	17	6.0
Bro Morgannwg	18	6.3
Wrecsam	0	0.0
Is-gyfanswm mewn swydd mewn sefydliad addysg bellach	240	84.5
Eraill mewn swydd ¹	32	11.3
Eraill nad ydynt mewn swydd ²	12	4.2
Cyfanswm	284	100

¹ Mae 'Eraill mewn swydd' yn cynnwys gweithwyr cyflenwi, cofrestredig ar absenoldeb mamolaeth, a'r rhai sy'n gweithio mewn rôl ymarferwyr addysg oedolion y tu allan i un o'r sefydliadau addysg bellach rhestredig.

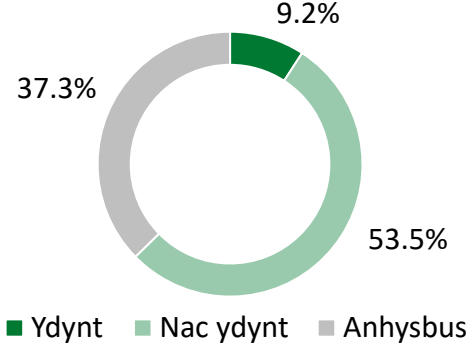
² Mae 'Eraill nad ydynt mewn swydd' yn cynnwys unigolion cofrestredig wedi ymddeol, di-waith, a'r rhai nad ydynt wedi'u cyflogi fel ymarferwyr addysg oedolion.

1.8 Y gallu i siarad Cymraeg

Tabl 1.8: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl y gallu i siarad Cymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a ydynt yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn yr iaith Gymraeg.

	2025	
	Nifer	%
Ydynt	26	9.2
Nac ydynt	152	53.5
Anhysbus	106	37.3
Cyfanswm	284	100



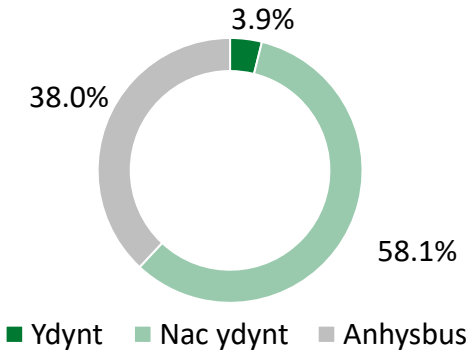
Siart 3: Ymarferwyr addysg oedolion yn ôl eu gallu i siarad Cymraeg yn 2025.

1.9 Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

Tabl 1.9: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion wedi'u cofrestru yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a gawsant eu hyfforddi i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg, eu bod yn gweithio ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg neu erioed wedi gwneud hynny, neu a ydynt yn teimlo'n hyderus i wneud hynny.

	2025	
	Nifer	%
Ydynt	11	3.9
Nac ydynt	165	58.1
Anhysbus	108	38.0
Cyfanswm	284	100



Siart 4: Ymarferwyr addysg oedolion yn ôl eu gallu i drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2025.

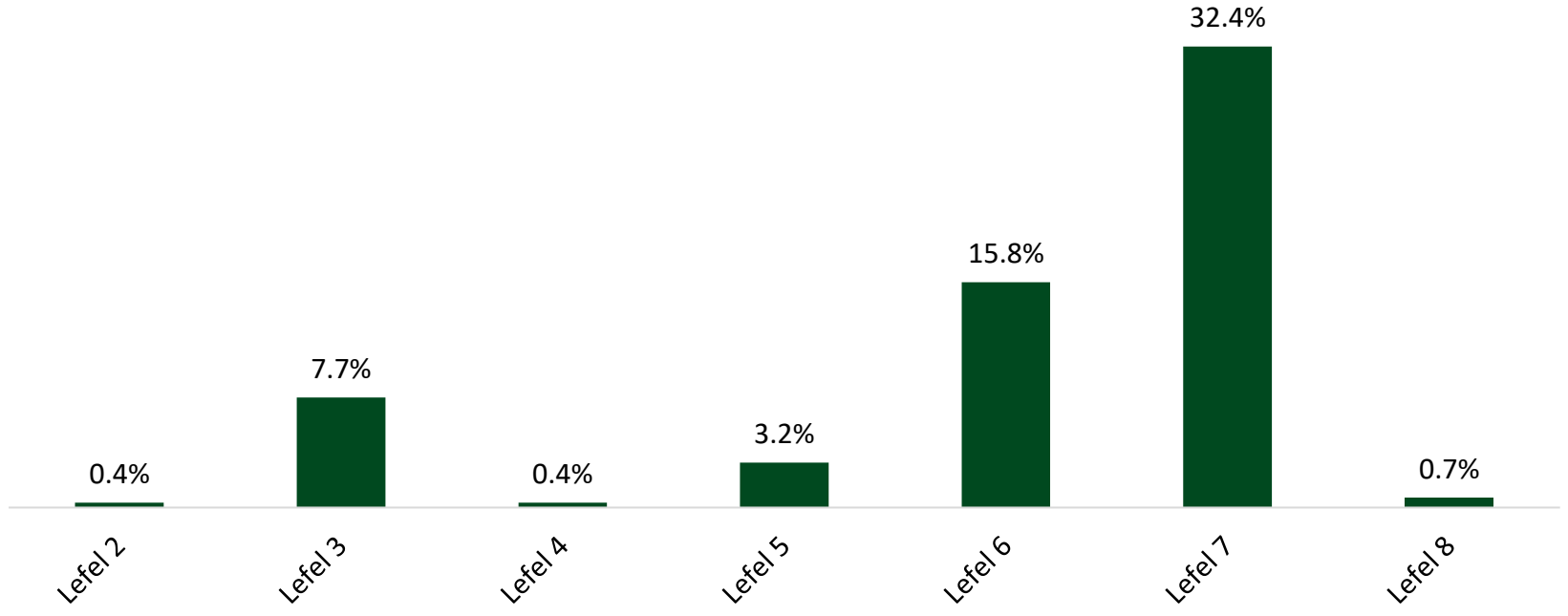
1.10 Lefel cymhwyster uchaf

Tabl 1.10: Nifer yr ymarferwyr addysg oedolion cofrestredig yn ôl y lefel cymhwyster uchaf sydd ganddynt.

	2025	
	Nifer	%
Lefel 8	2	0.7
Lefel 7	92	32.4
Lefel 6	45	15.8
Lefel 5	9	3.2
Lefel 4	1	0.4
Lefel 3	22	7.7
Lefel 2	1	0.4
Lefel 1	0	0.0
Lefel anhysbus*	112	39.4
Cyfanswm	284	100

Mae hyn yn cynnwys cymwysterau pwnc-benodol, cymwysterau mewn pwnc arall, cymhwyster addysgu/asesu, er engraifft, pob cymhwyster sydd wedi'i nodi ar gofnod cofrestrai. Lefelau'n seiliedig ar Fframwaith Credyd a Chymwysterau Cymru (FfCChC).

Mae lefel anhysbys* yn cynnwys y rheini na chofnodwyd cymwysterau ar eu cyfer, neu'r rheini na ellir pennu lefel eu cymhwyster o'r wybodaeth, a roddwyd naill ai gan y cofrestrai neu'r cyflogwr.



Siart 5: Canran o ymarferwyr addysg oedolion yn ôl lefel uchaf o gymwysterau yn 2025.